

הכרך הראשון

בגלוון "הפועל הצער" שהוקדש ליום החמישי של העתון פורסם מעה שרת ד"ל זכרונות על חג הסיום של הגימנסיה "הרצליה". אנו חוזרים ומודים פיסים אותם כאן. — חמערכת.

משמעותיהם שאבנו השראת. פועל ציון, נראה לרובנו יותר וחוקם, אגשי הפעול הצער יותר קרובים. אך גם על הנוחות אחורי הפעול הצער לא נמנינו — ויארכו הדברים להסביר מדוע. תנועות הפעלים בכללות — העדרה, התוססת, המתחילה, המשתגחת ומתקדשת — קסמה לנו, אך נוכח זההרו המסוגור של "השומר" לען שאר חילקה באפרורית דהה. את "הפועל הצער" קראו אם גם לא בתמידות; גם את "החדות" ראננו לפעם; היה לנו דרא-ארץ כלפיהם, אך הם לא היו לחם חזקנו כאשר התעוררה לנו אותה היהיל על דרכנו בעית, ואלה מאתנו שהחלכו יחד גמרו בינויהם מה שגמרו — לא ראננו את היציאה לעבודה הקלאית בהצטראות לתנועות הפעלים הקיימת וכלהיל בעקבותיה, אלא נפ- מינגו או תמיירנו לראות עצמנו מכחוללי חדש וכחול- כים בגודלות — יוצרים גרעין העתיד להזימה תנועה שתקיף המונחים והוציא את מפעלו למרחב. והנה לאויה היגיון הפיקום, שנפהכה למאורע בארץ. לא הזמינה הבתלה הגימנסיה את מפלגות הפעלים. עדות היא למושגים ששררו או ביישוב ולטב האורה האיבורית שעדמה בחינו. אבל מפלגת הפעול הצער נתנה עיטה על המאורע בעוד מועד והחילה לתרומות תרומה המיתודה ליזונו.

הם כרכ בハイדר רב את כל גלגולנות "הפועל הצער" שיצאו עד אז והוטטו לכרכ דף הקדשה — קול קורא אלינו, מודפס על ניר מבריק ועבה, באותיות גדולות ארגנגל. היהתו זו ברכה חמה לחתבורותנו והבעת משיח אלה יקדת, כי נבחר בדרך העבודה ונפטר למחנה החלוזי.

הם היו בטוחים כי הזמן וזמןנו לטפס חילוקת העזרות הבוגרות העבריות הראשונות ותינוקות להם או ההזמנות להציג לנו את הכרך ולקרוא באנוי את ההדרשה בஸגנית התכנית של המעד החגיגי. כאמור, הם לא חומנו — אם מושם שיכחה או הקלה ראש בילדעים. התעלמות זו מקיומם ומהшибות גרמה להם אכובה ועבלון — הרשות שביבור הפעלים הקטן באותו הימים היה מנוסה בהן.

אבל הכרך יוכן ותבע ההזמנות להימסר לתעדות טפס חילוקת התעדות נערך בבור, ואילו עבר נתקאים נשף בחשתפות הבוגרים והוירחים. תלמידי הכליות הగבותות וחבר המורים. והנה בעיצומו של הנשך נודע כי מהפעול הצער ניסה מישחו לתקשור אותנו כי יוסף אהרוןוביץ בעצמו מבקש למסור משחו ואנו מזמר נים לגשת אליו.

ברים אחדים התיעצו והשליחות הוטלה עלי ועל המנוח נעמן בermen, בנעירו של אליהו גולומב זל' וחברי הקروب ביזטר באוטם הימים. אחד המוחות החשובים של הכיתה והאישים הבולטים שבת, איש ספר ועת מובהק, ראשון בספרות עברית, נואם מחונן.

זכור אזכור את הפגישה כאילו היהתהames. באפריל לולית גישנו דרכנו לאחת החצרות בתלאיבך ומן החצר עליינו במדרגות אל מרפסת העץ.

עששית נפש דלקה עמוות על השולחן והטילה צללים מסביב. אהרוןוביץ הופיע בתלבושת מרווחת. מדרש בגעלי בית פעוכות, ובידו ספר גודל אשר לא תפנו מהן דברו היה כבד ובלתי מהקצע. סופני

"הפועל הצער" זה, שאנו הוגנים כמי את יובלו — מתי ולשם מה צורפו בראשונה חוברותיו לכרך ברטמן, נתון בכוריכת מהודרת ומלווה בהקלשה הגיגית?

הדבר היה בחודש אב תרע"ג, בהיות "הפועל הצער" רק בן שבע שנים. באותו היום פימי את חוק למדוני המחוור הראשון של הגימנסיה "הרצליה" — בירתה הספר התייכון העברי הראשון בעולם. חג הסיום היה מאורע כביר בחיי התלמידים והמורים כאחד. נשווהה לו שמשות של מעמד לאומי רביערי בחו"ל היישוב כולו.

בימינו אלה מכוסה הארץ רשת של בטיסר עברים תיכוניים בעיר ובכפר, על יסודותיה היהודיים והאגור שים, הוא אחד מנגסי היסוד הקיימים וצומדים של מפעלו החינוכי, השפה העברית התגברה לחולון על קשי ההוראה של מדעים ומקצועות אפיו בחינוך הגובה והיא הולכת מהיל לחיל בספרות, מדיניות ובצבא בהגות המופשטת ובמחקר השימושי והצורך. מי שלא חי ולא עקב את הצלחה את גודל הנגנון של תרבותנו הלא- מית, שהיה גלום ומטפָן באוטו טס שנטקם לפני ארבי עים וארבע שנים בין שבת חזון לבין שבת נחמו באולם הגימנסיה הקיים ונולד עד היום הזה, עת חולקו בו היגיון תעוזות בגרות לעשרות גברים ונערות אשר נשאו את שם הכבוץ של תלמידי המחוור הראשון להרצליה.

אם היה זה חג, היו אלה גיבוריו. הם היו גידולי החזוון הלאומי וטיפוחי המאמץ הציוני ששוקעו באוטו מוסד ובפעול חינוכם בו. עליהם היהת גאות תישוב. על ראשית צעדיהם בצעם אמר תלי בית הספר התיכון חשוב. מחשב עתיד התנועה בפינותו שונות של הארץ והגולה, מורים ומונחים, שהקיפים באורה לוחתת של התלהבות ציונית, שניבנו באוניהם השכם והערב כי עיני כל העם אליהם נשואות.

לקראת הסיום ועל סף היציאה למרכי החיים כמה בחוכם תיסת מופלאה ומרוככת, אשר מתחה ודרכה את כל כוחות נפשם לבור לעצם את הדרך בה, ימלאו את שליחות העם. תוך החתרה הזאת התגבשה בקרוב מהחרז זור קבוצה קטנה — "הסדרות מצמצמת" קראו לה חבריה — אשר החליטה להתייצב בשתי חיזיות עיקריות: חזית העבורה וגופויה הhalbzeit והיילרטההבר מית על ארמת ישראל הנקאלת וחווית המגן והכיבוש המדיניים למפעול הציוני במסגרו הקיים העותומנייה שהיתה כפופה או על הארץ. לפי ייעדים אלה התחלקה הקבוצה, זומרה ארדי הסיום לשני ראשיים: אחד הילך לדגנית ולכגנית ואחד לקושטה.

בין התהווים על גורלו של מהחוור קובע-תקדים ומתחוד-דרך זה היו מנהיגי שטי מפלגות הפעלים שהיו קיימות או בארץ ואשר חילקו בינוין את בורות המפעל החלוצי של העליה השניה. בשבתו על ספסל הלימודים לא היו לנו, בני המחוור הראשון, קשר ישיר עם ולא

פרצו נחשולי הסערות את הסוללות הקיימות בשמונה-תשעה מקומות וקרוב לאלפיים בני-אדם ורבות פרות ניספו. ממשלת הולנד השקיעה יותר מ-3 מיליארדים דולר בהקמת סוללות מגן נוספת.

כפי שהচיה המפעל ההולנדי, אפשר לעשות רבות בתוגנות בפני התrometerות פני-הים. הספרות המחזקית שופעת מחקרים הדנים בעוליות הגנתם של אזורי חוף, למשל, חוקרים עיבדו שלוש שיטות להצלת האי לונגן-ቢין. אחת מהן היא הקמת חומת מגן שאורכה כ-13 ק"מ מול חוף ניו-ג'רזי. אחרת היא הקפת האי בኒק, שיתרומם בהדרגה על-ידי הוספה חול, או יורשה "להגר" לעבר היבשה על-ידי הוספה כמויות חול גספות מצד הפונה לאי, שכן חוף האי נתכרסמו בסחף. בניית דijk תהיה הפרטון הזול ביותר ותעלה רק 800 מיליון דולר, אבל את כל הכספי זה יהיה צריך להשקייע בהינפ' אחד ("יתר על כן - ציין אחד החוקרים - דיק ייחסל את הנוף המסורתי של חווית הים"). שיפחת חול על מנת ש"הגר" אחר-כך לעבר החוף תעלה סכום מכפיל של 7.7 מיליארדים דולר, בעיקר מפני הצורך שיתעורר מחדש שוב ושוב את רשתות החשמל והמים. לפיכך, ונכח שיעורי הריבית ושיקולים דומים, תהיה השיטה הוללה ביותר לרומים את פני האי על-ידי הוספה חול בהדרגה. זה יעלה רק 1,706 מיליון דולר.

דיקון של הערכות כספיות אלה מעניק הרשות הקלת, אלא שהרגשה זו שיקנית להלוטין כמעט. אף שככל מחקר משופע בעורות בנושאים כגון "רגישות עלויות החול להתקמטותו הגוברת", מתחווור שהעלות המשוערת של ביצוע כל מפעל בקנה-מידה גדול מאוד - אפילו משחו בبنית טיל, שאותה אפשר לבצע בנסיבות מבוקרות - מחייבת כמעט תמיד לדرعاה, כל הערכות מתגלות במרקחה הטוב ביחס לנוחושים, היפנים רק לצורך ההבנה כי "מדובר בה בעיה גדולה, בעיה גדולה מאוד". אומדני העלות של שימור הופיה המוגנים של ארה"ב בלבד מגיעים עד 80 מיליארד דולר. אם נוסף על כך ייצור איי חסימה וכיוצה באלה, תמRIA עלות הגנת החופים לכ-300 מיליארד דולר. הולנד מוציאה כבר היום שישה سنיטים מכל دولار של התוצרת הלאומית הולמי שלה על בלימת הים. אכן, יכולות הכל זה רק כסף, ואפשר מאוד שהרף העלות ראוי בהחלט להציג את החופים, ביחוד מאוחר שמזג-האוויר החם יותר של החממה יגביר, ככל הנראה, את הצורך לבנות זמן בחוף הים (וכבר בוצע מחקה לכימות היחס הווה: עירית אושן-סיטי שבמדינת מרילנד תוכל - לפי אחד החוקרים - לבנות הטרומות

נوت השבעון שלנו; זה אוצר מוחשנותינו, פה ציוגי הדרך שבה אנו הולכים ואשר אליה אנו קוראים אחלים; זהו מתגנו לנו בזם הגם זה, זאת אמר וקרא לנו את ההקשתה.

כל אלה תרשו בהיותנו שלעתנו הגמורה של בעל-בכונת תחילת, אלא מי הקפדו שיותה מעמדים — לא הבית על גינונים כלשהם. בדיעד שיותה העמידה אופי היגייל מעמד זה, על מרפסתו האתורית של בית מך לאורה הקלווש של עשיית מופחת, כשהאישיות וזרקתי הקול שלפנינו מופיעה במעולם כנotta ורצינותו, לא העלם הראשונה: צל באחד המרתפים בימי הגירוש העותומני, צף ועליה ממחבואו עם שב המגורשים וצרים לאומה שירה של הופעה מלוטשת ודריבור חשוב שהורגנו בה ונתקנקנו עליה, ועם זה כבשת אמו תל-אביב בגמר המלחמה: מלא לעתים תפקיד של מקוריין למחברי מאמרם ועורכי שיות: בפעם גמור ומעוררת דרך-ארץ עצום בכובדיהראש ובתום הלב שאחורי המשעה המרושל שלו. —

היינו נרגשים מאד והודיעו מקרוב לב. לא אוצר בדיק מה אמרנו, על כל פנים, לא סיירנו על "הסתירות האצומצמת", אשר שינוי היינו חביבת — הן משומ הסודיות, הן משומ שהתשורה הולשת ליצירה כולה ולא ראיינו לערבב תחומיים. ממשם חורנו לנשך. מחול ה"רונדו" היה במלוא שיט חורנו בזמנו, אשר יוסף אהרוןוביץ זיל היה אחד לחתן. מיד עלה נעמן על כסא הפטיק את הריקוד והיטה את הנותנים בשיר קולם, הניף את הכרך המכבר

שהיה מכורך תכלת, הוציא מתוכו את דף ההקדשה ולרא את הדברים בלבד רם ומצלצל. את קריאה ליוה בנאים שלו, כדי הדברים הטובה עליי שם' עולם לא היה נעדית מקריות. מחשבה מזה וברקי מליציה מזה. הרים על נס את פעלה של תנועת הפועל האער עזים, ב"יחד הפועל העברי" החוגגים מהאי כף בהלהבות וההילהה נתחדשה.

הכרך היה לנחלת למסתדרות חניכי הגמנסיה מיטודה של המחויר הראשון: שימש זמן רב נכס יחיד שלה, התגלבל מדירה לדירה בשנות מלחתה העולם הראשונה: צל באחד המרתפים בימי הגירוש העותומני, צף ועליה ממחבואו עם שב המגורשים וצרים לאומה שירה של הופעה מלוטשת ודריבור חשוב שהורגנו בה ונתקנקנו עליה, ועם זה כבשת אמו תל-אביב בגמר המלחמה: מלא לעתים תפקיד של מקוריין למחברי מאמרם ועורכי שיות: בפעם גמור ומעוררת דרך-ארץ עצום בכובדיהראש ובתום הלב שאחורי המשעה המרושל שלו. —

כיוון העבודה בתל-אביב. לימים, כעבור חמש עשרה שנה, נזדמן לי לנכותה בתגן סיום של אחד המחוירים ב"הרצליה" בו זכתה להעתודת בגרות אחת משארות הצעירות. השכם תל בעוגה של קונגראט. חבירי התנהלה הצינית היו כולט לכיתה כולה ולא ראיינו לערבב תחומיים. ממשם חורנו בזמנו, אשר יוסף אהרוןוביץ זיל היה אחד הנחה זמנית אשר ישב בראש תקופת. בירושים פעלת לקרוא בהיותנו בכתלי בית-ההכפל, וראשן לדרכו חדשת. כרך זה נחפר לסמל.

מטעם ההנטלה בטקס ובירך את הבוגרים ואת המוסד בוגרים קצרים. החלבושת של מנהל בנק הפוועלים לא הייתה מרווחת, אך גם מגוזצת לא היתה, ואילו הר דבר היה כמו משכבר — פשוט וכבד, ברור ורציני, ללא לישוש ולא ציפוי מבריק, כאדם עצמן, אשר תמיד וללא כל התכוונות היה בהופעתו איש עובד — "חובב עצים, איש קלדות, עושה מלאכתו לחומו".

— באחת: פועל, אם כי הפעם עד פחות צער. או נזכרתי איך דנו מורי ורבותי בחג הסיום שלי את הפועל האער — גם את פועלן צין — בשיכחה ואמרתי לעצמי: אכן עברנו דרך ואנו הולכים בת קידמה. נחתתי דעתך כי הדרכך כפולה: עליית הפועל לך הנחתת האומה וכונסת הנוער, הניד ביטיספה זה, ושאר בתיספּר תיכוניים בארץ, — לשורות התגשמה החלוצית.

באותם הימים כבר מסה בין כתלי הגמנסיה "הרצליה" תנועת "החויגם", ממנה צמתה תנועת "המחלות העולמי". שמתוכה התחעפה "התנועה המאוחדת", המהווה הכוח שוחגש לנו במתנה לאורה של אותה עוגה של קונגראט. חבירי התנהלה הצינית היו כולט בחוץ לאין-סוף. כנהוג באותו תקופה. בירושלים פעלת ממשם חורנו בזמנו, מחול ה"רונדו" היה במלוא לחתן. מיד עלה נעמן על כסא הפטיק את הריקוד והיטה את הנותנים בשיר קולם, הניף את הכרך המכבר